

Motion till riksdagen

1989/90:T320

av Kersti Johansson och Stina Gustavsson (båda c)

Landsbygdens vägar

För ett lands eller regions välstandsutveckling är goda kommunikationsmöjligheter av största betydelse. Detta är historiskt vederlagt och kan visas med flera exempel. För landsbygden är bra vägar avgörande för att goda kommunikationer ska stå till buds. Vill vi värna om landsbygden är därför landsbygdens vägnät helt avgörande för en positiv utveckling.

Dagens landsbygdsvägnät uppfyller långt ifrån kraven på att erbjuda goda kommunikationsmöjligheter. Visserligen finns det vägar, men standarden är oftast undermålig och drift och underhåll kraftigt eftersatt. När bristen på underhåll nått en kritisk punkt så bryts vägens bärighet ner och vägen blir under långa tider närmast ofarbar.

De som i första hand drabbas är självfallet de som har sitt boende och/eller sina företag på landsbygden och längs de aktuella vägarna. Konsekvenserna är att dessa drabbas av en mängd olägenheter och ökade kostnader. Detta sker i form av leveransproblem, tidsförluster, snabbare förslitning av fordon och ökade reparationskostnader m.m.

I detta sammanhang är det också viktigt att påpeka det samband som finns mellan det högratikerade och lagratikerade vägnätet. Mycket av det trafik- och transportflöde som finns på det högratikerade vägnätet har nämligen sitt ursprung från produktionskällor eller sitt mål till orter, enskilda företag och hushåll utelämnat det lagratikerade vägnätet. Det lagratikerade vägnätet är därför minst lika viktigt för Sveriges välfärd som det högratikerade.

Om samhället vill satsa på landsbygden, vilket åtminstone uttryckts i kampanjen "Hela Sverige skall leva", är en satsning på landsbygdsvägarna en av de viktigaste åtgärderna.

Verkligheten har tyvärr varit annorlunda. Av det totala statliga länsvägnätet var år 1987 ca 35 procent eller närmare 30 000 km grusvägar. Till största delen återfinns dessa på landsbygden. Det årliga underhållet av grusvägarna var 6 500 kr. per km 1978. Nuvarande underhållskostnader innebär en real sänkning till 5 400 kr. per km jämfört med 1978. Denna negativa utveckling måste brytas.

Därför behövs kraftigt ökade anslag för underhåll och upprustning av landsbygdsvägnätet och då framför allt grusvägarna.

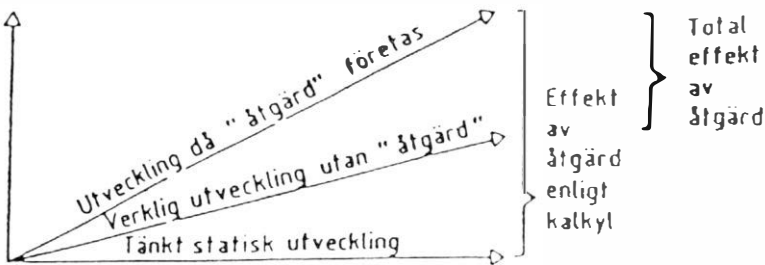
Vidare behöver nya lönsamhetsmodeller utarbetas, som ger en mer rättvisande bild av värdet av bra landsbygdsvägar. Vagverket ska vid sin prioritering av investeringsmedel fördela dessa efter samhällsekonomisk nytta.

Framtagna och nyttjade modeller visar att lönsamheten för ombyggnader på det högtfikerade vägnätet ger bättre avkastning än ombyggnader på landsbygdens vägnät.

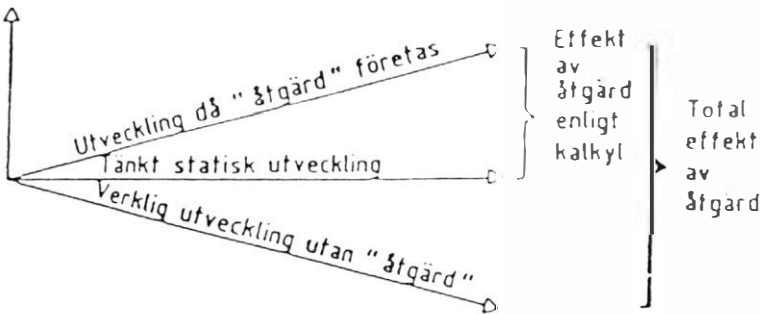
Mot. 1989/90
T320

Många ifrågasätter om modellerna ger en rättvisande bild av behovet av vägutbyggnader på landsbygden. En orsak kan vara att modellerna beskriver hur en vägbyggnad ökar en redan positiv samhällsutveckling. Däremot är modellerna inte uppbyggda för att mäta hur en vägbyggnad kan bidra till att vända en negativ samhällsutveckling till en positiv. Det kan innebära att effekter på högtfikerade vägar övervärderas medan effekter på landsbygdsvägar undervärderas.

TÄTORT

GLESBYGD

Upprustningen av landsbygdsvägnätet går mycket långsamt. Med nuvarande utbyggnadstakt kommer det att dröja mer än 100 år innan de allmänna grusvägarna kan bli belagda. Den låga investeringstakten innebär att det i praktiken saknas förutsättningar att tala om goda kommunikationer och bra vägar på landsbygden.

Ett nytänkande, ökade anslag och omprioriteringar måste därför ske.

Mot. 1989/90

Vi anser att ett tioårigt program för förstärkning av allmänna grusvägar skall tas fram. Utöver de obetydliga satsningar som nu görs skall 1 000 milj. kr. årligen avsättas av väganslagen till beläggning av grusvägar. Det skulle ge förutsättningar för en ordentlig upprustning av grusvägnätet också i Jönköpings och Kronobergs län.

T320

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att landsbygdens vägar skall prioriteras och fördelning av medel för underhåll och upprustning av vägnätet ske i enlighet med vad som anförts i motionen.

2. att riksdagen hos regeringen begär ett program för upprustning och beläggning av grusvägar och att 1 000 milj. kr. årligen avsätts för detta ändamål i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 24 januari 1990

Kersti Johansson (c)

Stina Gustavsson (c)

